

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

19. Vtrum Cardinales teneantur impedire nominatum à Pontifice pro
Episcopo, si alium digniorem arbitrentur? Ex p. 5. tr. 2. res. 21.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

Et an doctrina huius Resolutionis intelligenda sit pro quocumque alio Collegio vniuersitate, & Communitate? Ex part. 5. tract. 2. Ref. 49

§. 1. **D**E hac quaestione late disputat Albanus de Cardin. quest. 10. per totam, vbi ex multis rationibus probat Cardinales semper, & quocumque casu veritatem profiteri debere, eosque circa peccatum, quod pro veritate sentiunt, tacere non posse, quia qui de Collegio sunt, in his quae ad vniuersale commune pertinent, ex vi officij sui tacere non possunt arg. cap. 1. de his qua sunt a maiori part. Cap. Verum si is, qui loqui tenetur, sileat in sui prauiudicium consentire censetur, de arate, §. qui tacuit, ff. de interrogat. & rog. qui tacet, de reg. iur. id 6. & ita hac ratione motus dixit Abbas post Innoc. in d. cap. 1. vbi quolibet de Collegio ad liberè loquendum cogi docuerunt, & totis viribus resistere, si quidquam aduersus honorem, vel Capituli vilitatem pertractaretur, aliter eum grauius errare, & licet de Collegio quia minus peccatur, & idem tamen, & multo etiam magis de hoc sacro Senatu respondendum est, cum longè maioris ponderis sit aliis Collegiis inferioribus, quia minus peccatur, & minor poena, est in maiore ait Glan. cap. 2. in verb. Sacerdotale, de offic. deleg. in 6. & praedicta quae per Innoc. & Abb. in d. c. 1. tradita sunt, sequutus est Abbas etiam in cap. continebatur eodem tit. in c. dilectus el. 2. de simonia, in cap. vestra, de locat. & in c. in causis, de elect.

2. Nec valet dicere quòd quando maior collegij pars contrarium approbat vana futura esset oratio, nam respondeo eum omnino confidere debere se inuictam veritatem profertentem alios quoque in suam sententia adducturum, arg. l. si in res, ff. de arbitr. Veritas enim omnia vincit, cap. consuetudo 8. distinct. & labium veritatis firmum erit in perpetuum, Pron. 12. transumptiue in cap. qui ambulat. §. 9. 5. & semper veritati locum esse ait Iuriconsult. in l. fin. ff. de probat. qui autem veritati inmittitur, ei Deus, qui est ipsa veritas, auxilio est. Ita Alban. vbi supra.

3. Verum mihi placet ad praesentem quaestionem cum Azorio tom. 2. lib. 4. cap. 3. quest. 17. distinguendo respondere. nam illud, quod proponitur in Consistorio, aut certò & euidenter est contra commune Ecclesiae bonum, & tunc tuta conscientia tacere veritatem Cardinalis non potest, quamvis sibi odium pariat, aut res dubia est, & tunc si maiori Cardinalium parti contraria sententia placuisset, & nihil profuturam suam sententiam Cardinalis certò, aut manifestò, aut saltem bona fide intelligat, tuta conscientia contrariae maioris partis sententiae adherere potest, tunc enim non videtur errare, & in odium aliorum incidere, aut imprudens haberetur. Item suo suffragio nihil profus Cardinalis efficeret, & in dubiis prudenter aliorum consilium sequimur.

RESOL. XIX.

Verum Cardinales teneantur impedire nominatum a Pontifice pro Episcopo, si alium digniorem arbitrentur? Ex part. 5. tract. 2. Ref. 21.

§. 1. **C**Alius potest saepius in praxi accidere, & ad illud Paleottus de sacro Consist. part. 4. q. 1. respondet, ad Cardinales auctoritatem & officium non pertinere proprie aliquem ad Episcopatum admittere, sed tanquam Papae Consiliarios non vterius obligari, quam vt ad eas res, de quibus à Papa requiruntur, & consuluntur, fidele praesent responsum, per cap. fundamenta, §. decet, de elect. in 6. Itaque

cum Pontifex in Episcoporum promotione non aliud ab ipsis Cardinalibus exquirat, quam iudicium, si propositum Episcopali dignitate dignum arbitrentur. Ideo non ad aliud obligantur, quam ad interrogata respondere, illumque approbare, si ita credant. Imò & Cardinales omnes tutam, respondendi, ferendique suffragij sui rationem colligere posse, addit ex testimoniis quatuor Cardinalium in publicam formam redactis, & ab eis subscriptis, quibus inquisitio committitur de promovendi qualitatibus. Et ita hanc sententiam praeter Paleottum, docet etiam Campanili in diner. iur. can. rubr. septima, capite 6. num. 72.

RESOL. XX.

An Eminentiissimi Cardinales reuelando eas qua in Consistorio tractantur, incidant in censuram Sanctissimo reseruatam?

Et quid, si reuelet ea, quae a Pontifice specialiter, & expresse sub silentio fuerint indicta?

Et an supra dicta censura sit vsu recepta?

Et an in hanc excommunicationem non incidat, si ea, quae tibi Cardinalis inique manifestauit, quaeque a Pontifice secreto accepit, reuelet?

Et notatur, quod si aliquis casu, vel dolo audierit ea, quae in Consistorio acta, vel dicta sunt, & aliis narret, non incidet in dictam censuram? Ex part. 9. tract. 8. & Misc. 3. Ref. 41.

§. 1. **S**uppono in Concilio Lateranensi referri Bullam Leonis X. in haec verba: Statuimus, ne quis Cardinalium vota in Consistorio data, & quaecumque ibi gesta, aut dicta, quae in odium, aut in prauiudicium, aut scandalum alicuius redondare possint, scripto, aut verbo, vel quouis alio modo reuelet sub poena peritij, & in obedientia; & quotiescunque à nobis & Romano Pontifice pro tempore existente specialiter, & expresse ultra praemissa indictum fuerit super aliqua re silentium, si quis contra fecerit ultra poenas, excommunicationem latae sententiae incurrat.

2. Hoc supposito circa praedictam Censuram, duas difficultates inuenio. Prima est, an Cardinales reuelantes aliquid de actis secreto in Consistorio, si non existat praecceptum Papae, vt non reuelentur, incurrant adhuc in dictam Censuram? Et negatiue respondet P. Victorianus, Premoli ex Societate in Catalogo excommunicationum cap. 1. num. 2. Leone vbi infra, & Bonac. tom. 2. disp. 2. q. 7. punct. 2. neque enim Pontifex videtur excommunicationem apposuisse aliis quam iis, quibus ipse silentium indixit: nam reuelatores eorum, quae in Consistorio dicta, vel gesta sunt peritij, & inobedientiae reos esse decernit. Verum affirmatiuam sententiam tenent Filliuc. tom. 1. tract. 15. cap. 9. n. 200. & Castrus Palas tom. 6. disp. 3. punct. 28. num. 4. asserentes, supra dictam Censuram Cardinales comprehendere siue reuelauerint, quae à Pontifice sub secreto specialiter, & expresse acceptae sunt, siue quae in Consistorio dicta, vel gesta sunt, quae reuelata in odium, prauiudicium, aut scandalum alicuius redondare possint. Quia sub eadem clausula continentur; & quae Cardinales reuelent in Consistorio acta, & quae à Pontifice specialiter, & expresse sub silentio fuerint indicta. Quod verò ob reuelationem eorum, quae in Consistorio dicta, vel gesta sunt, quaeque reuelata in alicuius prauiudicium cedere possint, excommunicationem Cardinales incurrant; inde mihi persuadeo, quia illa clausula generalis: Si quis contra fecerit, refertur ad ea omnia, quae